

ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΡΟΓΟΝΙΚΗ ΜΑΣ ΔΟΞΑ

ΤΟ ΣΠΑΘΙ ΤΟΥ ΔΡΑΜΑΔΗ

Μιά 'Ομηρική μονομαχία στα Δερβενάκια. 'Ο Τοπάλ 'Αλή Πασάς και ο Νικήτας Φλέσσας. Τά 12 πολύτιμα κιβώτια με τους θησαυρούς. 'Ο δολοφόνος του Καποδίστρια και το σπαθί του Δράμαλη. 'Όπου ο 'Αλέξανδρος Κομμουνόδουρος ζητεί να τὸ ἀποκτήσῃ. Περιπέτειες ἐνὸς κειμηλίου. Μία ἀξίωσις τῆς Ρωσικῆς οἰκογενείας Ρίκορντ, κλπ.,

Στὴν ἱστορία τοῦ 'Ιεροῦ 'Αγῶνος μιά ἀπὸ τὶς πρὶο σημαντικῆς χρονολογίαις εἶνε καὶ ἡ 27 'Ιουλίου 1822, γιὰ τὴν ἡμέρα αὐτὴ, ἔπειτα ἀπὸ ἐξάωρον φοβερὴ μάχη, κατεστράφη τὸ στράτευμα τοῦ Δράμαλη ἀπὸ τὸν Θεόδωρον Κολοκοτρώνη καὶ τοὺς γενναίους του. Στὴν ἐπιζῆ ἐκείνη μάχη συνέβησαν πολλὰ καὶ μεγάλα κατορθώματα, ἀπὸ τὰ ὁποῖα θὰ διηγηθούμε τὸ ἀκόλουθο ὄρατο καὶ ὀμηρικόν.

'Ο ἄνδραιο στρατηγὸς Νικήτας Φλέσσας, ἀκολουθοῦμενος σὲ μιά στιμὴ ἀπὸ δέκα μόνο στρατιώτες ἀπαντήθηκε μὲ τὸν Τοπάλ 'Αλή Πασά, τὸν πρῶτον Μεγάλου Βεζίρη, ἐπιπτο καὶ ἀκολουθοῦμενο ἀπὸ τριάντα διαλεχτοὺς σωματοφύλακες. Οἱ Τοῦρκοι αὐτοὶ προηροῦσαν καὶ 12 ὄρα με πολυτιμώτατες ἀποσκευές, καλὰ φορτωμένα. Οἱ ἄνδρες τοῦ Νικήτα Φλέσσα ἐπετέθησαν ἐναντίον τῆς τουρκικῆς συνοδείας, τοὺς καταστάξισαν, τοὺς ἔτρεψαν εἰς φυγὴν καὶ ἤθελαν μὲ κάθε τρόπο νὰ τοὺς πιάσουν πρὸ παντὸν γιὰ τὰ λάφυρα. 'Ο 'Ελλην στρατηγὸς καὶ οἱ Τοῦρκοι πασάδες ἔμειναν ἐκεῖ μόνον, καὶ ὁ Νικήτας ἔβαλε μιά βροντερὴ φωνή :

— Κάτου τ' ἄραματι, ρέ !

'Ο πασάς, μὲ τὴν πρώτη ματιὰ, πῆρε τὸ Φλέσσα γιὰ 'Αρβανίτη, ἐπειδὴ τὸν εἶδε μὲ χρυσοκέντητη φέριελη καὶ μικρὸ φέσι. 'Απὸ τὴν κραυγὴ τοῦ ὄμοις ἐκατάλαβε ὅτι ἦταν 'Ελλη, ἐπήδησε ἄμέσως ἀπὸ τ' ἄλογο καὶ τραβήξαρε τὴν πλοῖτα του, ἐσημάδεψε τὸ Φλέσσα στὸ κεφάλι κ' ἐπυροβόλησε. 'Η σφαῖρα πέρασε κοντὰ στὸν 'Ελληνα, χωρὶς νὰ τὸν ἀγγίξῃ. 'Ο πασάς ἐτάβηξε τὸ σπαθί, ἀλλὰ ὁ Φλέσσας τὸν ἐπρόλαβε καὶ μὲ τὸ γιγατάνι του ἐχτύπησε τὸν πασά σὲ τὸ χέρι καὶ στὸν ὄμο κ' ἐματώσασεν τὴν ἐπίθεσι. Τότε, στὸ πλάτωμα ἐκείνου τὸν Δερβενακίων, σοστὴ μονομαχία ἔλαβε χώραν. 'Ο Φλέσσας καὶ ὁ 'Αλή Τοπάλης χτυπιόνταν μὲ τὰ σπαθιά, μὲ λύσσα, ἐνὼ ἀπὸ μακριὰ ἐχόνταν ὁ βρόντος τὸν τουφεκίζον κ' ὁ ἀλλοαγμός ἐτῆσε. Καὶ ἡ μονομαχία αὐτὴ τραβοῦσε σὲ μᾶκρος, γιὰ τὴν καὶ οἱ δύο ἀντίπαλοι ἦταν ἐπίσης γενναῖοι, ρωμαλεοὶ κ' ἐπιτήδειοι στὸ σπαθί. 'Ορῆοι, ἀντιμέτωποι, ἐπάλευαν ἀγῶνα ζωῆς καὶ θανάτου.

'Εξαφνα ἀντελήφθη τὴ γιγάντεια αὐτὴ συμπλοκὴ ὁ ἀντιστρατηγὸς Δημήτριος Φλέσσας πρὸς πολεμοῦσε ἀπὸ ἐναν ἀντικρινὸν βράχο. Μὴ μπορώντας νὰ βοηθῆσθ τὸ θεῖο του Νικήτα, γιὰ τὸν ἐχώριζε ἀπὸ κείνον ὁ μεγάλος καὶ ἀπτόμορος βράχος, ἐκάλεσε τὸ σωματὸρχη Δῆμο Ζάγουρα πρὸς φανερώθηκε λίγο μακρύτερα, πρὸς κοντὰ στὴ συμπλοκὴ. 'Ο Ζάγουρας τρέχει ἄμέσως μὲ γυμνὸ τὸ σπαθί στὸν μονομάχο, καὶ μὲ μιά καλὴ σπαθιά, σκίζει τὴν κοιλιὰ τοῦ Τοπάλ 'Αλή πασά. 'Ο πασάς πέφτει χάμου νεκρὸς, καὶ ὁ Ζάγουρας τοῦ κόβει τὸ κεφάλι καὶ τὸ σηκώνει ψηλὰ σάν τροπαιο.

Τότε ἐφθασαν καὶ οἱ ἄλλοι στρατιώτες τοῦ Φλέσσα κ' ἐπίασαν τὰ 12 φορητὰ ὄρα, τὰ ὁποῖα ὄδηγησαν στὸ 'Ελληνικὸ στρατόπεδο, λάφυρα τοῦ στρατηγοῦ τους.

Τὰ φορητὰ ἦσαν διάφορα κιβώτια, γεμάτα πολύτιμα πράγματα καὶ χρῆματα.

Στὸ πρῶτο κιβώτιο βρέθηκε ἓνα σπαθί (σχῆματος π ἄ λ α ς) στολισμένον μὲ διαμάντια. 'Η λεπίδα του φτιασμένη ἀπὸ τὸ πολύτιμο ἐκεῖνο μαῦρο μέταλλο τῆς Περσίας, πρὸς λέγεται « κ α ρ ὶ χ ο υ ρ α σ ἄ ν », ἦταν γεμάτη ἀπὸ χρυσὰ τουρκικὰ γράμματα. Κοντὰ στὴ λαβὴ κοκκινολοῦσε μὲ τέχνη βαλμμένο ἓνα μεγάλο ρομφαίνι. 'Η λαβὴ ἦταν καμωμένη ἀπὸ ἀγάθι καὶ στολισμένη μὲ ἔξ ρομφαίνια καὶ πολλὰ διαμάντια. 'Η θήκη καὶ ἡ ταινίαις πρὸς ἔξωσαν τὴ λαβὴ ἦσαν ἀπὸ καθαρὸ χρυσάφι· ἀντὶ ζωστήρος εἶχε ἓνα χοντρὸ σειρήτι γιὰ νὰ κρεμαθῆ ἀπὸ τὸν ἄμο τοῦ πολεμιστοῦ, σύμφωνα μὲ τὴν τουρκικὴ συνήθεια. Στὴ λαβὴ εἶχε ἓνα ἄλλο λεπτότερο σειρήτι καὶ μεγάλη ὀλόχρυση φούντα. 'Ηταν ἀληθινὸ θαῦμα τέχνης !

***

Ἐκτὸς ἀπὸ τὴ σπάθα αὐτὴ, μέσα στὰ κιβώτια βρέθηκαν καὶ 12 ἀργυρὰ μαχαίρια τοῦ σιλαχιού, ἄλλα ἐπίχρυσα, τρία γιγατάνια ἀργυρὰ καὶ ἐπίχρυσα καὶ μιά πολυτελέστατη πασσαλίδικη γούνα ἀξίας 35.000 γροσιῶν ἢ καὶ παραπάνω.

Σὲ ἄλλο κιβώτιο βρέθηκε ἓνας τάπητας, 12 μέτροι μᾶκρος, 12 πλάτους, βαρύντιμος καὶ πολυποικίλιτος, στολισμένους σὲ κάθε γωνία μὲ χρυσὰ φούντα βάρους μιάς ὀκάς ! Ἀκομὴ βρέθηκε καὶ ἄλλος τάπητας (σεντζουντέ) δαμασκηνός, κεντημένος μὲ τιρτίρι· καὶ τρεῖς μεγάλοι κενεκέδες πρὸς εἶχε ὁ καθένας μέσα 3.000 χρυσὲς 'Οθωμανικῆς λίρας. Στὰ λοιπὰ κιβώτια βρῆκαν διάφορα σεσὺνι χρυσὰ, ἀργυρὰ, πολύτιμες σπολές κ.λ.π. μεγάλης ἀξίας.

'Όλα αὐτὰ ἦσαν ἄποσκευές τοῦ σερασκέρη Δράμαλη. Κατὰ τὶς πληροφορίες

δὲ τὸν τούρκων αἰμαλώτων, ἀποτελοῦσαν μέρος τῶν θησαυρῶν τοῦ 'Αλή Πασά τῶν 'Ιωαννίνων, τοὺς ὁποῖους ὁ ἐξολοθρευτὴς τοῦ Τυράννου Χουρσίτ Πασάς κατεχράσθη, ἐνὼ ὄφειλε νὰ τοὺς στείλῃ στὴν Κωνσταντινούπολι, στὸ Σουλτάνο. Καὶ ὁ Χουρσίτ, ἐπειδὴ—ὅπως ὄλοι οἱ Τοῦρκοι τότε—εἶχε πεποιθῆσθ ὅτι γρήγορα ὁ Δράμαλης θὰ φέρῃ σὲ τέλος τὴν ἐστρατεία του φοβότανε δὲ ἴσως μῆπως τοῦ βροῦν τοὺς θησαυροὺς αὐτοὺς οἱ ἀπεσταλμένοι τοῦ Διβανίου, εἶχε ἐμπιστευθεῖ τὰ πολύτιμα κιβώτια στὸ Δράμαλη, γιὰ νὰ τὰ φέρῃ στὴν Τρίπολι καὶ τοῦ τὰ φυλάξῃ ἀσφαλῶς μέχρις ὅπου περάσῃ ἡ πρώτη ἐνέοπισος καὶ φέρονται ὁ ἀπεσταλμένοι.

'Ισως ὄμως καὶ ὁ Δράμαλης νὰ εἶχε λάβει τὸ μεριδίον τοῦ ἀπὸ τὰ ἄνωτερον περιγραφέντα πράγματα καὶ χρῆματα, ἀφοῦ μάλιστα γιὰ τὴν καταστροφὴ τοῦ 'Αλή πασά εἶχε ὑπηρετηθῆ καὶ αὐτὸς ὀπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ Χουρσίτ πασά στὴν πολιορκία τῶν 'Ιωαννίνων.

'Απὸ τὰ λάφυρα αὐτὰ, τὸ ἀδαμαντοστόλιστο σπαθί εἶνε βεβαιωμένον ὅτι ἦταν τὸ περίφημο σπαθί τοῦ 'Αλή Πασά. Θάμψωσαν τὰ μάτια τῶν 'Ελλήνων νικητῶν ὅταν το εἶδαν καὶ τὸ ἐξετίμησαν γιὰ 700.000 γροῖνα τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ! Τὸ σπαθί αὐτό, ὄστερ' ἀπὸ τὴ μάχη, το ἐφόρεσε ἄμέσως ὁ στρατηγὸς Νικήτας Φλέσσας. Ἐφόρεσε καὶ τὴν κλυτὴν γούνα καὶ διευσθῆνθηε στὸ χωριὸ 'Αγιος Βασίλειος τῶν Κλεωνῶν, ὅπου εἶχαν προχρησθῆ ὁ Παπαφλέσσας, ὁ Δῆμ. 'Υψηλάντης καὶ ἄλλοι ὄχηγοὶ τῶν ἄρμάτων.

'Ἐσοι λαμπρὰ ντυμένους ὁ Νικήτας Φλέσσας παρουσιάσθηε σ' αὐτοὺς, ὄτερ' φανερούμενος γιὰ τὰ πλούσια λάφυρα του. Τότε συνέβη μιά ὄραια σιγή :

'Ο 'Υψηλάντης ἐθαύμασε τὸ σπαθί κ' ἐφόρεσε στὸ Νικήτα Φλέσσα χίλια λίρες γιὰ νὰ τ' ἀποκτήσῃ. 'Αλλ' ὁ ἀδελφὸς τοῦ Νικήτα, ὁ Παπαφλέσσας ἐπρόλαβε τὸ Νικήτα καὶ ἀπεκρίθη μὲ ὑπερηφάνεια :

— Ἐλαμπρότατε, ὁ Νικήτας δὲν πουλάει τὸ σπαθί. 'Αν τὸ πουλοῦσε, θὰ σᾶς τὸ ἐχάρξῃ. 'Αλλὰ θὰ τὸ κρατῆσθ καὶ ὅταν μὲ τὴ βοήθεια τοῦ Θεοῦ, ξαναγυρῆσθ στὸ σπίτι του, θὰ τὸ κρεμάσθ στὴ σάλα τοῦ ἀρχοντικοῦ σου, γιὰ νὰ τὸ βλέπουν οἱ ἄλογοὶ του καὶ νὰ κωμαρῶνουν συλλογίζομενοι ποῖον εἶχαν πρόγονο καὶ πῶς πολέμησε στὰ Δερβενάκια, γιὰ τὴν Πίστι καὶ γιὰ τὴν Πατρίδα, καὶ μὲ τὴ λάφυρο τὸν ἀντιμεμερε ἢ παλληκαριὰ τοῦ !

'Ο 'Υψηλάντης ἐξετίμησε τὴν εὐγενικὰ φιλοδοξία τοῦ Φλέσσα καὶ ἀπέσυρε ἄμέσως τὴν πρότασι του. Καὶ ἔσοι ὁ Νικήτας Φλέσσας ἐκράτησε τὸ ὄμο τὴν πλούσια πασσαλίδικη γούνα

στὸν ἀδελφὸν του Γρηγόρη τὸν Παπαφλέσσα, πρὸς φαίνεται μὲ αὐτὴ ζωγραφισμένους σὲς διάφορες εἰκόνας.

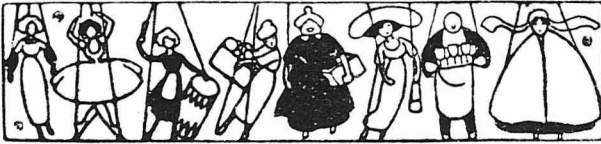
Τὸ σπαθί αὐτὸ τοῦ 'Αλή Πασά εἶχε πολλῆς καὶ περιεργῆς περὸντερας. Κατὰ τὸ 1825 ὁ Νικήτας ὁ Φλέσσας τὸ ἔδωσε πρῶτα στὸν Κωνσταντινο Μαυρομηχάλι, τὸ νεώτερον ἀδελφὸ τοῦ Πετροῦπε, ὅταν ἐστεφανώθηε τὴ θυγατέρα του Μαρία. 'Ο Μαυρομηχάλης αὐτὸς, πρῶτοῦ δολοφονῆσθ τὸν Κυβερνητὴ 'Ιωάννη Καποδίστρια ἔδωσε τὸ σπαθί ἐνέχυρο στὸν τότε ἐν Ναυπλίῳ ἀντιπρόσβυ τῆς Ρωσίας Ρούζαν καὶ πῆρε δάνειο 30.000 ροῖνικας (ἦτοι δραχμῆς παλαιῆς 29.000, ἀφοῦ κάθε ροῖνικας ἀναλογοῦσε πρὸς λεπτὰ παλαιὰ 97).

'Ο Ρούζαν μετὰ τὸ δραματικώτατο θάνατο τοῦ Κωνστ. Μαυρομηχάλι, ἐξεχώρισε τὸ ἐνέχυρο καὶ τὴν ἀπαίτησί του στὸ Ρῶσο ἀνιναύαρχο Πέτρο Ρίκορντ, μετὰ τὸ θάνατο τοῦ ὁποῖου τὸ ἱστορικὸ σπαθί περιήλθε σὲς κληρονόμου του. Ἐῶνας τότε στὴν Πετροῦπολι.

Κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ 1882 ὁ τότε πρωθυπουργὸς 'Αλέξανδρος Κομμουνόδουρος, γαμπρὸς τοῦ Κωνσταντινῶν Μαυρομηχάλι ἀπὸ τὴ μονογενῆ θυγατέρα του Αἰκατερίνη, διάταξε τὸν παρὰ τῆ Ρωσικῆς Αὐτῆ Προσβετῆ τῆς 'Ελλάδος νὰ συγκεντρώσθ πληροφορίας γιὰ τὸ οἰκογενειακὸ κειμήλιο καὶ ἔμαθε ὅτι τὸ σπαθί ἐσώζετο ἀκόμη στὰ χεῖρα τῆς οἰκογενείας Ρίκορντ. 'Η οἰκογένεια αὐτὴ δέχθηκε ν' ἀποδοῦσθ τὸ ἱστορικὸ σπαθί, ἀλλ' ἄπῆτησε 250.000 χρυσὰ φράγκα, σὲ ὄσα ὑπελόγησε ὅτι ἀνέβαινε ἔως τότε τὸ κεφάλαιο καὶ οἱ τόκοι τοῦ χρέους τοῦ Κωνστ. Μαυρομηχάλι, ὁ ὁποῖος εἶχε δώσει ἐνέχυρο τὸ λάφυρο. Ἀνάγκη ὄμως νὰ σημειωθῆ ὅτι καὶ τότε ἀκόμη τὸ σπαθί δὲν ἦταν στὴν ἀρχικὴ του κατὰστασι, γιὰ τὴν εἶχαν ἀφαιρεθεῖ, κατὰ καιροῦς, τὰ μεγαλύτερα πολυτίμητα πετροῦδια.

Μέχρι πρὸ ὄκαταίας τὸ σπαθί τοῦ Δράμαλη ἐπιγορῶρισε στὴ σάλα τοῦ μεγάρου Ρίκορντ στὴν Πετροῦπολι. 'Αλλὰ μετὰ τὴ Ρωσικὴ Ἐπανάστασι, τὴν ἐπικράτησι τῶν Μπολσεβίκων καὶ τὴ σχετικὴ

Ο ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΣΤΙΧΟΣ

ΑΠΟΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ

Νιώτη μου, πού δὲ σ' ἔνωσα, χωρίζουμε σὲ λίγο· μάταια τὰ χέρια μου κρατᾶς σιὰ χέρια σου πρὶν φύγω· τὸ αἷμα τρέχει ἀπ' τὴν πληγὴ πού σ' ἄνοιξα σιὰ στήθη— ὦ, ὁ θάνατός σου νᾶσβηκε κι' αὐτὸς μέσα στὴ λήθη!

Μᾶς λείπεται ὡς τὴν ὕστερη τὴν ὥρα λίγος δρόμος, θὰ τὸν περάσουμε κι' αὐτὸν· τί τῶφελός μας θύως ἀφοῦ τὴν ἄγρια βλάστηση πού γύρω μας φροντῶνει ἢ πληγωμένη σου καρδιά στάζοντας θὰ ματώνει;

Ὅσοσο ἄς προχωρήσουμε! Τίποτε πιά δὲ μένει— σὸ τέλος σου τὸν δρόμον μας— ὁ τάφος περιμένει τὰ χέρια σου τὸν ἄνοιξαν— μυρίζουν χῶμα ἀκόμα— καὶ θὰ τὸν κλείσουνε μαζί μὲ τὸ ἀχραντὸ σου σῶμα.

Ὅμως κάλλιο νὰ πέθαινα πρὶν ἀπὸ οὐνα, Νιώτη, κερδίζουν πάντα στὴ ζωὴ σοὶ πεθαίνον πρῶτοι, παρὰ νὰ σέβρω ἀνέλπιδος εἰς βήματα σου μόνα σ' ἕνα χλωμὸ γυμῶπορο κ' ὕστερα σὺ γειμῶνα,

Λευκὲς μὲ σέβαν ἄνοιξες κι' ἄλικα καλοκαίρια σκορπίζουν τὰ λουλούδια τους καὶ χίλια περιστέρια μὲ τοακισμένα τὰ φτερά σωριάζονται σὸ χῶμα ἐκεῖ πού— θρήνος!— οἱ ἔροικες ψυχομαχοῦν ἀκόμα.

Μόνος μου πιά δὲ θὰ νοιαστῶ κ' ἡ Μοῦσα ἂν θὰ μοῦ βάνει πάνω στὰ γροῖζα μου μαλλιὰ τῆς δάφνης τὸ στεφάνι, ἀπ' τὸ κεφάλι μου ἔπασαν τὰ σκορπὰ μέσ' οὐρανοῦ τὰ βᾶθη,— δὲ τὰ νᾶτα μου ἄξιζαν ὦ! δὲν τᾶξίζει ἡ μοῦσα.

Εἶσον τραγοῦδι ἀνείπωτο στὰ σύννεφα γραμμένο, ὄνειρο πάνω ἀπ' τὴ ζωὴ κι' ἀπ' τοὺς ἀνθρώπους ξένο πού ἡ μπόρα τὴν ἔπασαν τὰ σκορπὰ μέσ' οὐρανοῦ τὰ βᾶθη, — πουλὶ πού στὸν ὄριζοντα τὸ μακρυνὸν ἐξάθη!

Τὸ χέρι μου πεοίληπος σὸ μῦτοπό μου ἄς φέρω, θὰ ξέρω πῶς ἢ σκέψη μου κλείνει βαθεῖα ἕνα γέρο· ὦ! τῶν πραγμάτων ἐπίσπηκα καὶ θρήνα τᾶδειο βᾶθος κ' αἰτία τοῦ θανάτου σου γίνηκε αὐτὸ τὸ λάθος.

Νιώτη μου, πού δὲ σ' ἔνωσα, χωρίζουμε σὲ λίγο! Σὲ μιὰ κραγὴ τὸ στόμα μου μ' ἀπελειοῖαν ἄνοιγω— αὐτὰ τὰ λόγια μοναχὰ σὸ θάνατό σου πᾶν: — Πεθαίνει ὁ μέγας Πᾶν!

Μήτσος Παπανικολάου

λαφυραγωγία ἄγνωστος εἶνε ἡ τύχη τοῦ ἱστορικοῦ κειμηλίου.

***

*Ἀς ξαναγυρίσουμε ὁμως στὴ μάχη τῶν Δερβενακίων. Σ' αὐτὴν ἐθριάμβευσε, μετὰ τῶν ἄλλων καὶ ἡ παλληκαριά τοῦ Νικηταροῦ τοῦ Τουρκοφάγου. Σὲ μιὰ μόνο μεριά, στὴν κλεισοῦρα τοῦ Ἁγιο-νορίου, ἔπασαν νεκροὶ 1500 Τουρκοί. Τὸ κεφάλι τοῦ Τοπάλ Ἄλη τὸ ἔστειλαν μετὰ δύο μέρες γιὰ θρίαμβο στὴν Ἑλληνικὴ Διοίκηση. Πλουσιώτατα ἦταν τὰ συνοδικὰ λάφυρα. Στὰ χέρια τῶν Ἑλλήνων ἔπασαν σκηνές, πολλὰ ὄπλα, σημαίες, χρήματα, πολεμικὰ ἄλογα κλπ: Λέγεται δὲ οἱ αἰχμάλωτοι Τουρκοὶ ἀνήλθον σὲ διακόσιους. Οἱ Ἑλληνες ἀτετέλεσαν συνοδείαν ἀποτελουμένη ἀπὸ 800 Ἀραβικὰ ἄτια, 36 καμήλες καὶ 1200 μουλάρια στὰ ὁποῖα ἐφόρτωσαν τὰ ὄπλα καὶ τίς ἀποσκευές καὶ τὰ ἔστειλαν στὴν Τριπολι.

Δυστυχῶς στὴ μάχη αὐτὴ ἡ λαφυρομανία τῶν Ἑλλήνων ἔφτασε σὸ κατακόρυφο. Αὐτὸ τὸ εἶχαν καταλάβει καὶ πολλοὶ Τουρκοὶ οἱ ὁποῖοι ἔρριχναν τὰ πολυτίμητα ὄπλα τους χάμου, γιὰ ν' ἀρροπορήσουν τοὺς διώκτες τους καὶ νὰ βροῦν ἔτσι καιρὸ γὰ φύγουν. Γιὰ νὰ μαζέψουν λάφυρα ἔτρεξαν στὸν τόπο τῶν μαχῶν καὶ αὐτὲς ἀκόμη ἢ γυναῖκες τῶν γειτονικῶν χωριῶν!

Μολταῦτα εἶνε ἀξιοσημείωτο δὲ ἀπ' ὅλα τ' ἄφθονα καὶ πλουσιώτατα λάφυρα τῶν Δερβενακίων ὁ γενναῖος καὶ ἀφιλοκερδῆς Νικηταρὸς δέχτηκε μόνον μιὰ σέλα πασσαλίδιχη πού τοῦ τὴν ἐπέσφρασαν μερικοὶ στρατιᾶτες του. Τὴν ἄλλη μέρα ἐπῆρε καὶ δεύτερο λάφυρο ἕνα ἄσπρο ἄλογο... κολοβό. Τὴν οὐρὰ του τὴν εἶχε χάσει στὴ μάχη. Τὸ ἄλογο τοῦτο ὁ Νικηταρὸς ἐχάρισε σὸ φίλο του ποιητὴ καὶ Γυρταῖο τῆς Ἐπαναστάσεως Παναγιώτη Κάλλα, τὸν γνωστὸν μὲ τὸ παρατσούκλι, Τσοπανᾶκος, ὁ ὁποῖος μὴ ἔχοντας τὰ μέσα νὰ τὸ συντηρήσῃ ἐξήγησε ἀπὸ τὸ Νικηταρῶ, καὶ τὴν τροφὴν τοῦ μὲ τὸ ἀκόλοιο τετραστίχο γράμμα του:

Τὸ δῶρο σου, Νικηταρᾶ
Εἶν' ἄλογο χωρὶς νοῦρά.
Ἦ μοῦ στέλνεις καὶ κριθάρι
Ἦ σοῦ στέλνω τὸ τομάρι.

Ὁ Τσοπανᾶκος ἀπέθανε μετὰ λίγα χρόνια ἀπὸ τὰ πολλὰ κορόμηλα ποῦφαγε μονομιᾶς!...

ANEKA

Ὁ Ντυγκαῖϋ Γρε

Ὁ Λουδοβίκος νὰ διηγῆται τὰ κατ' ἦρωας, ἀφηγεῖτο στ' ὁποῖαν εἶχε λάβει — Καὶ τότε, εἰς ἐπιγῆσι, διέταξα. — Καὶ σᾶς ὑπὲρ λώντας!...

Μιὰ μέρα, ὁ Κί ἦταν συνδρομητής, τοῦ θανάτου του ἔσθηκε σὸ νὰ στείλει μερίδος:

«Ἡ ἐφημερίδα σου καλῶς πληροφοροῦμαι. Κατόπιν τούτου δεῖνὰ νὰ μοῦ ἐπιστολέψετε νετὸ τὸ φύλλο ἀφοῦ.

Ὁ Θαλῆς περὶ Τ

Ἐρώτησαν κάποιους Ἑλλάδες, ποῖο πρῶτον εἶνε τὴν μεγαλύτερη — Ἐνὰς τῶρα πῆντησεν ὁ Θαλῆς

Ἐπεικὴς στοῦς τίας σὲ μερικὰ ἄλλα. Σὲ ὅλες τίς διαταγὰς οργαλίως τυφλὴν μπαίνατε ἢ γβαίνετε

Ἡ ὑπερήτρια γάμου τῆς ἀδελφῆ Σουτῆρ δὲ μόνον τὰ καλλίτερα ἄλογα δεύση. Ἄλλὰ ἡ κόρη της, λησμόνησε καὶ ὅταν ἐφθουε. Ἐνὸς Σουτῆρ ἔστειλε ἐνὸς γυροῖσι ἀμέσως.

Ἡ φτωχὴ κόρη γιὰ τὴν ζητοῦσε — Εἶχε ἀφήσει κλεισθεῖς!...

Πέσους σκοτώνει

Ὁ Φρειδερίκος προσερχόμενος τὸ — Ἄ! γιατρὸς, κανεὶ ὡς τώρα μὲ — Τριακόσιες γιὰ τοὺς πολέμους, Μ

Ὁ Μπατρὺν συ

«Στὶς ταβέρνες π

ΑΓΟΡΑΖΩΝ

να βιβλία διαφόρων ζητούνται σώματα βιβλία. Ἄγοράζω βυζαντινὰ καὶ γράψατε στὰ γρο